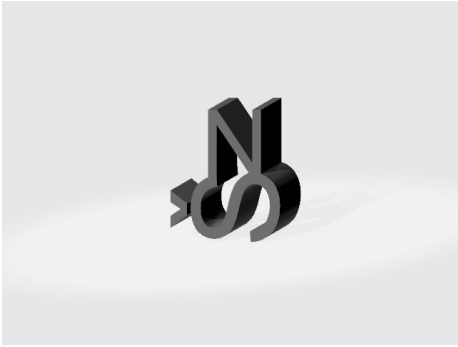

ŠKOLNÍ NOVINY

Číslo 9/květen 2023

Jaroslav Drbohlav: Svatba, dítě, pak krutá rána. Herec z Tří oříšků pro Popelku umíral mladý a slepý

Patřil k idolům dívčích srdcí, zemřel na vrcholu své slávy. Herec Jaroslav Drbohlav, kterého nejvíce proslavila postava princova pobočníka Vítka v pohádce Tří oříšky pro Popelku, zemřel v pouhých 38 letech.

Jaroslav Drbohlav patřil k nejhezčím českým hercům. Fanyanky mu ležely u nohou, byl jedním z nejobsazovanějších, přesto se mu z toho hlava nikdy nezamotala. Stále zůstal skromným člověkem, který miloval svoji práci a u kolegů se těšil dobré pověsti. Když se v sedmadvaceti letech oženil a krátce nato se stal otcem dcery Evičky, začal žít spokojeným rodinným životem.

Pak ale přišla krutá rána. Ve třiceti letech onemocněl těžkou cukrovkou, která nebyla úspěšně léčena. Herec dokonce začal přicházet o zrak. I přesto všechno, co ho postihlo, neztrácel naději a o svůj život statečně bojoval. V divadle se snažil hrát, dokud to jen bylo možné. O tom, že téměř nevidí, diváci neměli ponětí. Na prknech, která znamenají svět, pokaždé ožil a přicházel na jiné myšlenky.

Jeho zdravotní stav se však začal prudce zhoršovat, Jaroslav oslepl a musel se rozloučit i s divadlem. A to pro něj bylo to nejmutnější a nejbolestnější. Divadlo pro něj bylo jako droga, nemohl bez něj žít. Poslední představení odehrál na jaře roku 1983, o dva roky později zemřel. Příčinou bylo náhlé selhání jater. Bylo mu pouhých osmáct let. To, že se stane hercem, bylo u Jaroslava Drbohlaava jasné od malička. Už jako dítě hrál divadlo v Domě pionýrů v Karlíně, byl členem Dismanova dětského rozhlasového souboru a na filmovém plátně debutoval v šesti letech ve filmu Jaroslava Papouška Budme připraveni. A nezůstalo jen u toho. Když se objevil ve snímku Jurásek, nebylo mu ani deset. V patnácti ve filmu Kuřata na cestách už nikoho nenechal na pochybách, že v něm dřímá velký talent. Během své krátké, ale zato bohaté kariéry stihl natočit téměř čtyřicet filmů. Představoval sympatické milovníky, šarmantní grázly i romantické hrdiny. Když vystudoval DAMU, stal se velkým oblíbencem režiséra Václava Vorlíčka, který ho obsazoval snad do všech svých filmů a držel nad ním ochrannou ruku.

1. máj

1. máj, lásky čas. Pořekadlo, které slyšíme s blízcím se květnem stále častěji. A k němu neoddělitelně patří polibek na prvního máje, nejlépe pod rozkvetlou třešní. To ale není jediná prvomájová tradice. Odkud se tyto zvyklosti vzaly a proč je vlastně slavíme? Poznejte staré české tradice oslavující lásku, které jsou stále aktuální.

1. máj není pouze o polibcích

Zatímco před skoro třiceti lety se 1. máj slavil spíše jako Svátek práce, dnes se dostává ke slovu **romantičtější tradice**. Pro někoho lásky čas, pro jiné svátek zamilovaných a pro dalšího zase český Valentýn. Názvů má 1. máj mnoho, spojuje je ale oslava lásky a zamilovanosti. Verše Karla Hynka Máchy jsme se všichni učili už na škole. **Máj právem patří mezi jednu z nejznámějších básní u nás.** Právě proto je, obzvlášť v Praze, prvomájovou tradicí **přinést kytíčku na Máchův hrob**. Oslavy jara a lásky ale nepatří pouze k českým tradicím. **Už staří Řekové a Římané slavili svátky Floralia.** Název svátků pochází od jména bohyně Flóry, která měla na starost jaro a plodnost.

Polibek na prvního máje, aby dívka neuschla

Zatímco **polibek na prvního máje pod rozkvetlou třešní** známe asi všichni, **podle tradice se můžeme políbit i pod břízou, anebo vůbec jakýmkoli rozkvetlým stromem.** Pokud tedy v okolí nemáme kvetoucí třešeň, nezoufejme, neuschneme. A co se oním „uschnutím“ vlastně myslí? **Ženě má polibek zaručit svěžest, mladost a vitalitu po celý následující rok.** Ale pozor, podmínkou je, aby to byl **polibek z opravdové lásky.**

V dřívějších dobách se polibek na prvního máje bral mnohem vážněji, v podstatě to byl **první krok k zasnoubení.** Kde se tento zvyk ale vzal, se přesně neví. Nejspíše začaly dívky odměňovat polibkem chlapce, kteří jim 1. máj postavili před dům májku. A proto se v některých oblastech nelíbají pod tradiční třešní, ale břízou. Májka se totiž většinou dělala právě z břízek.

Dnes se políbí pod rozkvetlým stromem až **tři čtvrtina Čechů.** A dokonce **více padesátníků,** než dvacátníků. A že je líbání jen prospěšné ukazují i průzkumy. Lidé, co se častěji líbají, mají nejen **spokojenější vztah,** ale jsou **zdravější a žijí déle.**

Májka: symbol lásky i jara

Na venkově se už odedávna staví na prvního máje **májka.** To je holý kmen stromu, který má na svém vrcholku věnec ozdobený barevnými pentlemi a květinami. Patří **k jednomu z nejtradičtějších symbolů jara,** první dochovaná zmínka pochází **už z roku 1422.** Podle prvního květnového dne také dostala své jméno.

Tento zvyk se na některých vesnicích, a dokonce i městech, **udržel dodnes.** Každá obec postaví svou vlastní opentlenou májku, kterou si musí chránit. Pokud by ji náhodou nějaký přespolní usekl a ukradl, je to ostuda. Proto se májka hlídá i v noci.

Mládenci dříve stavěli na 1. máj **menší májku také před domem dívky, která se jim líbila.** Tím jí ukazují svou úctu, náklonnost a oddanost.

Chodníčky lásky a nakreslená srdíčka

Dalším zvykem oslavujícím lásku bylo **vysypávání chodníku mezi domy dvou zamilovaných.** Používal se k tomu písek, vápno anebo piliny. Říkalo se jim **chodníčky lásky** a kromě romantického gesta znázorňovali spojení dvou duší. I tehdy si zamilovaní kreslili před domy **srdíčka se svými iniciály,** často z bílého vápna. Na rozdíl od nás, většinou jen když byl 1. máj.

Dříve se 1. máj slavil celý den

Chlapci na první májovou neděli vzali májku a **obcházeli s ní vesnici.** Děvčata jim dávala **dárky,** jako třeba **věnečky z květin.** A později se začala slavít takzvaná **májová veselice anebo jinak Kytka.** Někde na návsi, jinde v hostinci.

Večerní taneční zábavu většinou organizovala děvčata. S malou verzí májky, stromkem na talíři, kterému se říkalo **májíček,** obcházela sousedy a vybírala peníze na hudebníky a občerstvení. Večer dala přicházejícím chlapcům zelený věnec, odtud se také zábavě říkalo **Věneček.**

Studentský majáles pochází už z 15. století

Tradici, která neodlučitelně patří k prvomájovým slavnostem, je i **studentský majáles.** Tento svátek studentů se oživuje obzvlášť v posledních letech, kdy se z něj kromě tradice stává i komerční záležitost. Kořeny majálesu sahají až do středověku. První dochované zmínky se datují už v **patnáctém století.**

V této době se totiž začaly rozvíjet **univerzity** a studentů přibývalo. Na majálesu si mohli od učení a disciplíny odpočinout, proto se studentům už od začátku v tento den tolerovalo **divoké veselí, výstřelky a pobuřující chování.**

Jak oslavit 1. máj dnes?

Nemusí to být jen tradiční polibek na prvního máje pod rozkvetlým stromem, využijme jarního počasí. Kromě klasické večere v restauraci můžeme s drahou polovičkou vyrazit **na piknik do přírody anebo parku.** Můžeme se vydat na **procházku,** třeba k pomníku autora slavných veršů o prvním máji.

Anebo se pustit do **sportovních aktivit,** jako je **vyjíždka na kole, turistika či brusle.** Večer můžeme **pozorovat hvězdy.** A díky nově přichozímu jaru můžeme protějšku vlastnoručně **natrhat kytku.** Bude to ještě o něco romantičtější gesto, než když kytici koupíme.

Linda Pilařová, 7. B

Jak vychovávat dítě ve znamení Býka

21.4. - 21.5.

Máte Býčka? To byste měli vědět, že jeho charakteristické vlastnosti jsou: vytrvalost, pracovitost a tvrdohlavost. Pro Býky nic není nemožné. Když mají cíl, dosáhnou všeho, co si zamanou. Zaručený úspěch přes noc jim nic neříká, protože věří pouze v poctivou práci, pevnou vůli a své schopnosti.

Dítě ve znamení býka

Býci jako děti nejsou příliš výřeční. Nepatří k těm věčně pobíhajícím dětem, o kterých se často mluví jako o hyperaktivních. Většinou jsou samostatné a klidné. Už od raného věku poznávají svět a vy jako rodiče pro ně můžete být skvělými průvodci. Problém nastane, pokud něco chtějí, a vy se jim budete snažit vysvětlit, že to nemůžou dostat. Dokážou se vztekat a mají velkou výdrž. Stejně jako v dospělosti, kdy se jim bude dařit právě díky jejich silné vůli a výdrži.

Na co se jako rodič připravit

Rodič v zemském znamení

Rodiče narození v zemském znamení (Býk, Panna, Kozoroh) mají se svým dítětem podobný pohled na určité věci. Zpravidla potřebují v životě řád a pravidla a nejsou líní. Problém nastává, když si tato pravidla budou uplatňovat ve výchově, což se tvrdohlavému dítěti v Býku líbit nebude.

Jak vychovávat dítě ve znamení Blíženců

22.5. - 21.6.

Máte doma ratolest ve znamení Blíženců? Pak vězte, že máte tu čest s tou nekomunikativnější osobností z celého zvěrokruhu! Blíženci také milují společnost druhých lidí a umějí si život vychutnávat naplno. Do všeho se vrhají s nadšením, ale pak je zaujme jiná aktivita a nemusejí dodržet, k čemu se původně zavázali. Rádi cestují, poznávají něco nového a mají hodně aktivit. Mají ale problém dotahovat věci do konce a plnit sliby.

Dítě ve znamení blížence

Komunikace je pro Blížence důležitá už od útlého věku. Pro takové děti je typické rčení: co ví, to nepoví. Potřebují všechno s druhými sdílet a nejhorší pocit pro ně je, když je ostatní ignorují a nevěnují se jim. Mohou tak působit, že pořád musejí být středem pozornosti, ale Blíženci tak ješitní nejsou. Jen čerpají energii komunikací a mrzí je, když druzí nereagují.

Stinnou stránkou jejich povahy je, že neumí kontrolovat své emoce a přilísi se prožívají. Když něco není podle jejich představ, mohou mít vztekací záchvaty, což je pro každého rodiče složitá situace. Důležité je v takových chvílích dítě netrestat, ale zkusit s ním nejdříve zjistit, co ho rozhodilo a jak se to dá vyřešit.

Rodič v zemském znamení

Jste-li rodičem v jednom ze znamení země (Býk, Panna, Kozoroh), nemusíte mít vždycky pochopení pro bláznivé plány svého dítěte. Je určitě dobré dát mu hranice a ukázat důležitost povinností, ale neměli byste mu nikdy zkazit radost ze hry nebo nadšení z nových věcí. Nehodnoťte hned praktickou stránku jeho plánů a naučte se od něj, jak si užívat život.

Pranostiky květen

Sníh v máji - hodně trávy.
Studený máj - v stodole ráj.
Suchý březen, mokrá máj - bude humno jako ráj.
Chladno a večerní mlhy v máji, hojnost ovoce a sena dají.
V máji vlhko, chladno - bude vína na dno.
Mokrá máj - chleba hoj.
Májová vlažička - naroste travička; májový deštiček - poroste chlebiček.
Májová kapka platí dukát.
V máji aby ani hůl pastýřova neoschla.
Na mokrá květen přichází suchý červen.
Deštivý květen - žíznivý říjen.
Májová voda vypije víno.
Večerní rosy v máji hodně sena dají.
Je-li už máj zahradníkem, není stodol milovníkem.
Jestli v máji neprší, červen to dovrší.
V máji hřímoty nedělají trampoty.
Když se v máji blýská, sedlák si výská.

Martina Hladíková, 7. B

Rozhovor s panem uč. Mervartem

1. Jak dlouho učíte na této škole?
Asi měsíc.
2. Učil jste i na jiné škole?
Ne, tady to je moje první škola.
3. Kde jste studoval?
Na univerzitě Hradec Králové.
4. Jaké učíte předměty?
Český jazyk.
5. Jaké je Vaše oblíbené jídlo?
Svíčková.
6. Jaká je Vaše oblíbená barva?
Červená.
7. Máte děti?
Ne.
8. Máte nějaké domácí zvíře?
Mám kocoura Pepíka.
9. Věděl jste odmalička, že chcete být učitelem?
Ne, chtěl jsem být bytovým architektem.
10. Líbí se Vám na této škole?
Jo, líbí.
Iveta Štěpánková, 7. B

Věděli jste?

1. Blondýny mají většinou více vlasů než černovlásky..
2. Celková plocha receptorů reagujících na pachy je u člověka 5 cm², u psa 65 cm² a u žraloka 155 cm². Tohle je důvod, proč mají zvířata o tolik lepší čich.
3. Lidské oko váží 28 gramů.
4. Vědci zjistili, že člověk přesně v okamžiku smrti prokazatelně ztratí 21 gramů své hmotnosti. Je to duše? Nebo není?
5. Průměrný svobodný muž je o pár centimetrů nižší než průměrný ženatý.
6. Pokud dostanete strach, váš zrak se skokově zlepší.
7. Téměř polovina všech lidských kostí tvoří zápěstí a chodidla.
8. Pokud byste měli v ústech úplně sucho, nebyli byste schopni rozlišit žádnou chuť.
9. Alergií na vodu trpí okolo třiceti lidí na světě. Pokud se zpotí nebo rozpláčou, objeví se jim bolestivé vyrážky.
10. Ráno jsme vždy o 8 mm vyšší, ale v průběhu dne se zase "sevrkneme" na původní výšku. Kosmonauti díky nulové gravitaci narostou o 4 centimetry.
11. Mozek novorozence vyroste během prvního roku života na trojnásobek. Mozek je rozdělen na dvě hemisféry, z nichž levá řídí pravou stranu těla a pravá řídí levou.
12. Když zkusíte odříkat abecedu bez pohybu rtů a jazyka, všechna písmena budou znít stejně. Je vědecky dokázáno, že máte právě nutkání si to vyzkoušet.
13. Naše oči jsou od narození stále stejně velké, ale nos a uši rostou až do smrti (uši v průměru o 0,24 cm ročně). Mrkněte na fotky velmi starých lidí.
14. Člověk má na hlavě průměrně sto tisíc vlasů. Každý vlas vyroste okolo 13 cm za rok.
15. Člověk má v šedesáti letech už jen polovinu chuťových buněk.
16. Lidský plod získává otisky prstů už po třech měsících.
17. Průměrná délka života lidského vlasu je 3 - 7 let.
18. Popel spáleného člověka váží 4 kilogramy.
19. Bílé krvinky žijí asi tři dny, červené čtvrt roku.
20. Smích je mnohem méně namáhavý než mračení. Když se kaboníme, musíme zapojit 43 svalů. Úsměv zaměstná jen 14 svalů. Jedno zamračení nás tedy stojí tolik úsilí jako tři úsměvy. A to se zkrátka nevyplatí. Jan Werich to shrnul: smích je svátkem obličeje.
21. V průběhu života člověka naroste asi 760 kilometrů vlasů.

Atentát na Heydricha

27. května 1942 provedli členové skupiny Anthropoid atentát na zastupujícího říšského protektora Reinharda Heydricha. Parašutistům, kteří byli na tento vojenský úkol speciálně vycvičeni, se však nepodařilo včas opustit Prahu a nakonec zahynuli v kryptě kostela sv. Cyrila a Metoděje.

Atentát vykonali v Praze-Libni Jozef Gabčík a Jan Kubiš, členové skupiny Anthropoid. Podíleli se na nich další členové výsadku z Velké Británie i domácí odbojáři. Většina atentátníků zahynula 18. června 1942 po marném boji s přesilou v kryptě kostela sv. Cyrila a Metoděje v Resslově ulici v Praze, kde je dnes památník. Na vnější zdi krypty jsou i dnes patrné stopy po kulkách.

Exiloví představitelé Československa byli ve složité situaci. Jak přesvědčit spojence, že lidé doma se nesmířili s nacistickou nadvládou? Ve hře ostatně byla také možná budoucnost státu, tedy Československa. Přišlo rozhodnutí k výcviku parašutistů, které proběhlo ve Skotsku.

Dne 27. května 1942 v 10:35 hodin čekali v pražských Holešovičkách dva parašutisté Jan Kubiš s Josefem Gabčíkem na jednoho z nejmocnějších mužů nacistické říše Reinharda Heydricha. Jako nejvhodnější místo si zvolili ostrou zatáčku pod Vychovatelnou v Praze-Libni, kde Heydrichův vůz při jízdě ze sídla v Panenských Břežanech na Pražský hrad musel zpomalit. Zatáčku si výsadkáři už dříve pečlivě obhlédli.

Nastal ten pravý okamžik – vůz s nenáviděným říšským protektorem se přiblížil na dostřel. Do zatáčky právě vjížděla tramvaj, a řidič automobil ještě více zpomalil. Na jedoucí vůz nejprve zaútočil Gabčík, který se pokusil vystřelit ze samopalu. V hlavni se ale vzpříčil náboj a nevyšla ani rána. Heydrich přikázal řidiči zastavit. To už měl Kubiš pohotově připravený ještě granát a také jej neváhal použít. Vůz sice přímo netrefil, ale bomba ale vybuchla pod pravým zadním kolem a její úlomky spolu s kusy karoserie Heydricha vážné zranily. Exploze byla tak silná, že vyrazila okna i tramvaji. V následném zmatku se podařilo oběma útočníkům uniknout. Prchali každý jiným směrem, jeden na kole, druhý pěšky.

Všichni nakonec zemřeli – Heydrich i parašutisté

Heydricha převezli v dodávce okamžitě do nemocnice na Bulovku a po poledni podstoupil operaci. Jeho stav se zpočátku zlepšoval, avšak na začátku června se u něj začala rozvíjet silná infekce, které oslabený organismus vynětím sleziny nedokázal vzdorovat. Zemřel 4. června 1942.

Atentátníci se ukrývali v pravoslavném chrámu v Resslově ulici. Kromě Gabčíka s Kubišem zde pobývali také další výsadkáři, kteří pobývali v Praze – jednalo o Josefa Bublíka, Jana Hrubého, Adolfa Opálku, Jaroslava Švarce a Josefa Valčíka. Své kamarády nakonec udal výsadkář Karel Čurda. Výsadkáři bojovali statečně několik dlouhých hodin a nakonec si, v bezvýchodné situaci, raději zvolili dobrovolnou smrt.

Patrik Včeliš, 7. B

Pohádka na pokračování

V duchu jsem napočítala do šedesáti. Jakmile padlo číslo 60, pomalu jsem od skály odstoupila a čekala na to, co mi řeknou víly.

„Tak se otoč,“ řekla modrá.

Pomalů jsem se otočila a čekala.

„Jízva je pryč!“ vykřikla modrá.

„Koukněte se,“ zavolala na ostatní a mírně mě otočila směrem k nim.

Ostatní jen pokyvovaly hlavou.

„My jsme to věděly, skály jsou přece zázračné.“

„Škoda, že tady nemůže být moje babička,“ posteskla si Pavlínka. „Už několik let ji bolí koleno a nikdo si s ním neví rady. A tady by byla uzdravena hned.“

„Víš co? Zkusíme kousek skály odlomit a třeba to babičce pomůže,“ navrhla žlutá.

„A to by šlo? Moc ráda bych to zkusila.“

„Podívej, Pavlíno, zrovna tady leží jeden úlomek,“ usmála se žlutá a podala malý kousek Pavlínce. Ta si ho zabalila do kapesníčku a schovala do kapsy.

autor: Ivona Průšová

Vtipy

Schoval se opravdu dokonale. Ani Google ho nenašel.

„Pani, nebojíte se, že vám ty děti z pískoviště utečou?“ „Neutečou, protože mimo pískovištěm není wifi signál.“

Ptá se příslušník policie při kontrole řidiče: „Pane řidiči, na co vozíte s sebou housle?“ „Ty používám tam, kde je zakázáno troubení,“ říká řidič.

Sedí tatínek s dcerou v divadle a ptá se jí: „Sedí se ti dobře?“ „Ano.“ „A vidíš dobře?“ „Ano.“ „Tak si to pojď se mnou vyměnit!“

Přijde Pepíček od zubaře a maminka se ho ptá: „Tak co Pepíčku, bolí tě ještě ten zub?“ Pepíček odpoví: „To mamí nevím, pan zubař si ho nechal u sebe.“

Maminka se ptá staršího syna: „Proč nechceš bráškově půjčovat sánky?“ Syn odpoví: „Já mu je půjčuju. On je má do kopce a já z kopce.“

Anežka Sejkorová, 7. B

Tonda obal nám ukázal, jak na recyklaci

V úterý 9. května nás navštívili odborníci na recyklaci ze společnosti EKO-KOM. Ti si v rámci projektu Tonda Obal na cestách pro děti z celého prvního stupně připravili hodinu plnou aktivit zaměřených na osvětu v oblasti třídění odpadu.

Každý náš žák tak už ví, do jakého kontejneru patří posmrkaný papírový kapesník nebo třeba žárovka. Evelína Tolarovičová, Valentýna Špačková 3. B

Putování po dobrušských památkách

Žáci obou třetích tříd na začátku května navštívili Vlastivědné muzeum v Dobrušce a hned několik místních památek.

V domku F. L. Věka se seznámili s postavou slavného rodáka F. V. Heka, u kostela svatého Václava navštívili hrob jeho ženy a na náměstí si prohlédli jeho sochu, o níž se mimo jiné dozvěděli, že byla vytvořena podle ženského modelu. V rámci dalšího putování po Dobrušce si děti poslechly zajímavé informace o historii Židů v našem městě. Každý si pak namaloval kamínek, který položil na náhrobek na židovském hřbitově. Celý program se dětem moc líbil a některé se na tato místa jistě zajdou podívat znovu.

Evelína Tolarovičová, Valentýna Špačková 3. B

Užívání internetu a sociálních sítí mezi našimi žáky

V průběhu dubna provedli zástupci našeho školního parlamentu ve třetích až devátých třídách průzkum věnující se trávení času na internetu a sociálních sítích. Zajímalo je např., kolik žáků má vlastní účet na některé ze sociálních sítí, zda mají rodiče přehled, jaké stránky na internetu navštěvují, popř. s kým si píšou apod. Ptali se však i na to, jaké influencery na sociálních sítích sledují. Do výzkumu se zapojilo 258 respondentů, přičemž rovných 200 z nich má účet na TikToku, Youtube, Instagramu, Facebooku, popř. na více z těchto sociálních sítích

zároveň. Rodiče pouze 97 žáků majících účet na některé ze sociálních sítích mají přehled o tom, s kým si jejich děti píšou, a co na internetu sledují. Z dat, která zástupci parlamentu posbírali, pak jasně vyplývá, že rodiče žáků druhého stupně v podstatě pohyb svých dětí na internetu nesledují vůbec. Vzhledem k tomu, jaké nebezpečí na internetu na děti číhá v podobě různých výzev, vulgárního obsahu atp., je tedy více než patrné, že je nutné bezpečnosti na internetu v našich hodinách věnovat dostatek prostoru, abychom žáky alespoň částečně ochránili před riziky, která v tomto prostředí přirozeně číhají. A kdo naše žáky na internetu ovlivňuje nejvíce?

Za školní parlament Michaela Prouzová

Hádanky

Víte, jak se pozná hodný soused od zlého? (if-iWan olseh ámen desuos ýndoH)

Proč nemůže kostra na bungee jumping? (kedulaž ot an ámeN)

Víte, jak se leze na skleněnou kouli? (!ěbIB)

Je to z kovu, ale ohne to i malé dítě. Co je to? (zěteŘ)

Víte, proč chodí smrtka s kosou? (njabmok an káčidř ámen ežotorP)

Víte, proč jsou zebry pruhované? (ykítunp ydár íjameN)

Má to 4 nohy a je to nejlepší přítel člověka, co je to? (letsoP)

Co znamená zkratka GPS? (meS ahoborP edG)

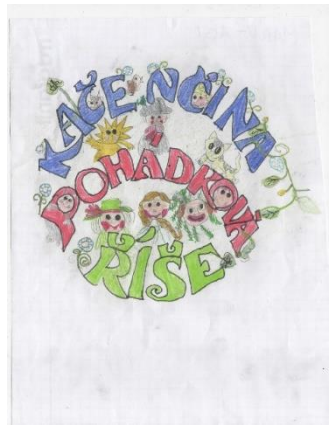

Besedy s autorem regionální literatury Josefem Lukáškem

Ve dnech 16. a 18. května proběhla na prvním stupni naší školy řada besed s panem Josefem Lukáškem. Ten má na svém kontě několik pohádkových knih odehrávajících se v kulisách našeho regionu a inspirovaných lidmi žijícími v Orlických horách a jejich okolí. Žáci druhých až pátých ročníků se tak dozvěděli např. jak vznikala Kačenčina pohádková říše, kdo je to Rampušák nebo proč jsou bledulky chráněny.

Součástí série přednášek bylo také autorské čtení a povídání o tom, jak knihy Josefa Lukáška vznikaly. Velké množství dotazů a žádostí o autogram je jasným důkazem, že děti toto téma zaujalo a věříme, že si k nám do školy pan Lukášek zase brzy najde cestu.

Evelína Tolarovičová, Valentýna Špačková 3.

Ilustrace: Marie Čudová, Agáta Doležalová

Závodníci si to mezi sebou rozdali

Skvělé květnové odpoledne si užili naši automobiloví závodníci a závodnice!

Zástupci školního parlamentu si pro své spolužáky přichystali tři soutěžní disciplíny, kterých se mohli zúčastnit majitelé malých závodních i pořádných terénních vozů na dálkové ovládání. Soutěžilo se ve slalomu, v rychlostním závodě i v jízdě v terénu a v každé z těchto disciplín byli vyhlášeni tři nejlepší jezdci. První disciplínu ovládl Honza Šuhajda z 5.

A, v rychlosti i v terénní jízdě však závod opanovala jediná zástupkyně z řad dívek -

Karolínka Křečková ze 3. B. Vítězům gratulujeme a všem zúčastněným děkujeme za krásné odpoledne plné legrace!

Den matek 2023: Proč tento den patří maminkám?

Mezinárodní den matek slavíme každý rok druhou neděli v květnu a letos připadá na neděli 14. května. Tento den byl poprvé slaven v roce 1914 a od té doby se stal tradičním způsobem, jak oslavit a uctít mateřství a mateřskou roli.

Mateřství je významným momentem v životě ženy, která **přináší na svět nový život a stmeluje rodinu**. Mateřská láska, péče a podpora jsou **nezbytné pro zdravý vývoj dítěte a pro vytvoření silného rodinného pouta**. Mezinárodní den matek je příležitostí k oslavě mateřství a k uznání neocenitelné role, kterou matky hrají v našem životě.

Historie oslav Dne matek **sahá až do starověku**. V antické Řecké a Římské kultuře **byly matky uctívány** a slavily se svátky věnované matkám bohů. V Řecku to byl svátek matky bohů Kybele, a v Římě byl oslavován svátek Matronálií, věnovaný ženám. **V 17. století se ve Spojeném království objevilo nové oslavování matek, kdy byl druhým nedělním květnem vyhrazen den, kdy se matky setkávaly se svými dětmi**. Tento den se nazýval **Mothering Sunday**. Byla to příležitost pro děti, aby se setkaly se svými matkami.

Moderní oslavy **Dne matek se však začaly rozvíjet až v 19. století v Severní Americe**. Julia Ward Howová, autorka textu americké hymny "Battle Hymn of the Republic", uspořádala v roce 1872 v Bostonu první akci věnovanou mateřskému dni. V roce 1907 se také v USA konaly první oficiální oslavy Dne matek v Graftonu ve státě West Virginia. **Za**

zakladatelku moderních oslav Dne matek je považována Anna Marie Jarvisová, dcera Ann Reeves Jarvisové, která se

věnovala charitativním aktivitám pro obyvatele Západní Virginie a organizovala setkání matek s dětmi. Po smrti své matky se Anna snažila ustanovit oficiální den, který by se slavil po celých Spojených státech, jakožto den matek, kteří přispěli k míru na světě. **V roce 1914 Kongres Spojených států amerických schválil její žádost a ustanovil oficiální datum oslav Dne matek a to druhou neděli v květnu.**

Tradičně je Mezinárodní den matek **spojuván s dary pro matky**. Děti často dávají svým matkám květiny, dárky, nebo jim udělají radost **přípravou snídaně do postele**. Obvykle je to také příležitost potěšit maminky výletem. To vše jsou skvělé způsoby, jak projevit svou lásku a vděčnost za vše, co pro nás matky dělají. Ale Mezinárodní den matek je mnohem víc než jen dary. Je to také příležitost **k zamyšlení nad tím, jakým způsobem můžeme podpořit a pomoci matkám, které jsou v nouzi**. Ženy po celém světě se stále potýkají s diskriminací, násilím a bezprávím. Mnoho matek bojuje s chudobou a nedostatkem zdrojů. Mezinárodní den matek nám připomíná, že musíme pracovat na odstranění těchto problémů a zajistit, aby všechny matky měly přístup k základním potřebám a možnostem a aby jim bylo zajištěno bezpečí.

Eliška Dyntarová, 7. B

Kam na výlet?

Hradec Králové patří k našim nejkrásnějším a nejoblíbenějším metropolím. Krásné historické město, které pulzuje moderním životem. Naláká každého, kdo miluje architekturu, kulturu i historii. Potkává se zde gotika s renesancí, barokem, i moderní architekturou. Stavěli zde Kotěra, Gočár, Giovanni Santini či Carlo Lurago. Univerzitní město je kulturním centrem Východních Čech. Po celý rok zde probíhají hudební, divadelní či filmové festivaly i literární akce. Hradec Králové je vyhledávaným centrem českých i zahraničních turistů. Je dobrým výchozím bodem do Krkonoš, Orlických hor, i Českého ráje. V blízkém okolí se v malebných městečkách nacházejí významné zámky Opočno, Nové Město nad Metují či Rychnov nad Kněžnou.

1. Nejznámější částí Českého ráje jsou bezpochyby Prachovské skály, ráj pro horolezce. Toto skalní město leží necelých 10 km severozápadně od města Jičín. Vybrat si můžete z několika prohlídkových okruhů.

Silně rozčleněná plošina vznikla z usazenin pískovců, slínovců a opuk v druhohorách. Křídovými horninami pronikly v neogénu drobná vulkanická tělesa a přispěly tím k rozrušení celistvosti plošiny, která se začala působením vody a větru rozpadat na jednotlivé skalní bloky, věže a sloupky. Skalní útvary Prachovských skal dosahují výšky až 40 metrů. Hustá síť turistických značek vás provede roklemi, stržemi, úžlabinami, po vrších pískovcových skal s vyhlídkami a kouzelnými zákoutími. Mezi nejnavštěvovanější místa patří Vyhlídka Českého ráje, Americká sluj, vyhlídka prof. Hekena či Císařská chodba. V horkých letních dnech se unavení turisté mohou osvěžit v přírodním koupališti U Pelíška, pojmenovaném po duchu těchto skal.

2. Muzeum východních Čech v Hradci Králové sídlí na Eliščině nábřeží v monumentální budově postavené podle návrhu architekta Jana Kotěry v letech 1909-1912 a prohlášené v roce 1995 národní kulturní památkou. V roce 2019 se otevřelo po náročné rekonstrukci. Muzeum bylo v Hradci Králové založeno v roce 1880. Prímým podnětem k jeho zřízení se stala zdejší výstava starožitností a památností konaná v létě roku 1879. Mnoho předmětů vystavených při této příležitosti město postupně zakoupilo do sbírek nově budovaného muzea. Jeho součástí se staly také cenné městské památky uchovávané dosud na radnici – tzv. Eliščin pás a gotické lžičky, ciborium, nástroje z královéhradecké mučírny a sbírka vzácných hudebních rukopisů bývalých královéhradeckých literátských kůrů. Dnes muzeum shromažďuje a spravuje bohaté přírodovědecké soubory i rozsáhlé archeologické, uměleckoprůmyslové, etnografické, numismatické a historické sbírky od pravěku až po současnost.

Expozice Cesty města

V prosinci 2021 byla dokončena stavba nové stálé expozice dějin města Hradce Králové, která obsadila celkem čtyři sály ve dvou patrech muzejní budovy. Expozice provede zájemce historií města od pravěku až po období první republiky a umožní jim nasát atmosféru života v jednotlivých obdobích. Celkový dojem expozice podtrhují multimediální interaktivní prvky. Připraven je i doprovodný program pro školní skupiny a širokou veřejnost.

redakce

Tipy na zajímavé akce

LOUTKOVÉ DIVADLO KOZLÍK

Dlouhý, Široký a Bystrozraký

Krásná pohádka, která je klasická česká, ale i originální kozlíkovská.

Představení k Mezinárodnímu dni dětí. Vstupné jednotné 60 Kč.

Vlastivědné muzeum DOBRUŠKA

Návštěvník se v první části expozice nazvané Cesta k městu českých královen, zaměřené na období 13. – 16. století, dozví o významu Hradce Králové jako jednoho z nejstarších právních měst a pozná také urbanistickou výstavbu města.

Druhá část expozice nazvaná Cesta k pevnosti přibližuje život královéhradeckých obyvatel v období bastionové vojenské pevnosti až do války z roku 1866, která představuje pomyslnou tečku za pevnostním obdobím.

Třetí část expozice s názvem K Salonu republiky provede zájemce ve dvou sálech moderní epochu v dějinách města, a to od obnovy dynamického rozvoje Hradce v posledních desetiletích 19. století do poloviny 40. let 20. století, kdy město dosáhlo dnešních kontur. Klíčovou roli bude hrát městská architektura zejména meziválečného období.

Expozice je ve všech částech významně doplněna multimediálním obsahem a postupně k ní bude vznikat i dětská digitální interaktivní verze. Kromě expozic a výstav muzeum pořádá i další kulturní a společenské akce. Muzeum východních Čech je otevřeno denně mimo pondělí. Součástí Muzea východních Čech je Muzeum války 1866.

Existovala Atlantida? Co se stalo v Tungusce? A jak sakra vznikly pyramidy a Stonehenge? Nebojte, všechno má docela prozaická vysvětlení.

Zkáza Atlantidy

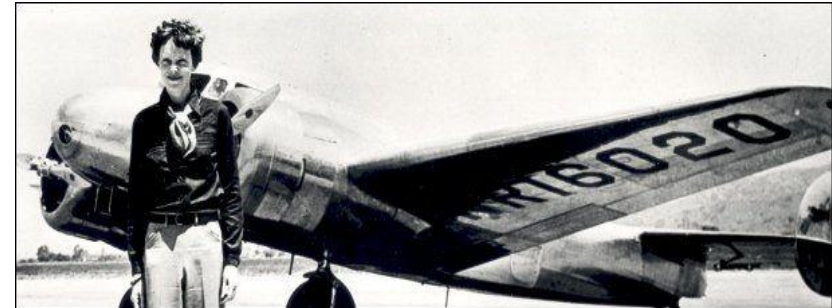
Záhadné město Atlantida provokuje lidi už dlouhá staletí. Prvně o něm psali starořeční filozofové a jeho zánik má být varováním pro moderní společnost. Varování před čím? No... před vším. Před válkou, globálním oteplováním nebo mimozemskou invazí. Šlo o nejpokrokovější civilizaci na Zemi, ale i tak došlo k tomu, že se Atlantida potopila do hlubin Atlantského oceánu. Po staletí lidé bájí o tom, jak toto potopené město naleznou a odhalí jeho pradávna tajemství. Nebo o něm udělají videohru, která má lepší příběh než tři ze čtyř filmů o Indiana Jonesovi. Bohužel, pátrání po bájně Atlantidě zatím nebylo úspěšné. Víc by mohl vědět leda tak Platón, ale je už příliš mrtvý na to, aby nám zvedl telefon..Atlantida neexistuje a nikdy neexistovala. Nebrečte. Tak především - naše dnešní znalosti deskové tektoniky zcela vylučují možnost, že by se mohl nějaký kontinent jen tak potopit. Existuje ale ještě přesvědčivější důkaz: Atlantida je něco, co si Platón prostě vycucal z prstu, aby měl se Sókratem o čem mluvit, a dokonce ve svých textech přiznává, že Atlantida je čistě hypotetické město. To je ostatně také důvod, proč Atlantidu nikdo nebral vážně až do moderních časů. Většina lidí za starých časů věděla, že si Platón vymýšlí, aby dokázal svou pointu. Navíc kniha, ve které je Atlantida zmíněna, *Timaeus*, má méně než 100 stránek.

Exploze v Tungusce

30. června 1908 se udála několik kilometrů ve výšce exploze v ruské Sibiři. Při téhle obrovské explozi bylo poničeno přes 80 milionů stromů v okruhu 3000 čtverečních kilometrů. Očití svědci z takových vzdálených míst jako je Velká Británie říkali, že nebe bylo ozářeno jako při Silvestru a vznikly tisíce hypotéz vysvětlující, co se vlastně tehdy v Rusku stalo. Někteří říkali, že šlo o meteorit, jiní tvrdili, že šlo o výbuch zemního plynu. Další jsou přesvědčeni, že to způsobilo zjevení černé díry, antihmoty, že za to mohou mimozemšťané nebo chudák Nikola Tesla. Trvalo to skoro 100 let, ale v roce 2009 vědci z Cornell University přišli na to, co se vlastně stalo. Ta světla nad Británií? Šlo o klasické noční svítící mraky (zdroj), které vzniknout třeba tím, že je v podstatě vyprdné kometa. Vlastně na to přišli docela náhodou, když sledovali vzlet vesmírné rakety, která vytvořila naprosto totožný efekt. Pokud jsou svítící mraky vidět nízko na Zemi, může to být způsoben pouze dvěma věcmi - vesmírnými raketami nebo kometami. Což nám dává jen omezené možnosti vysvětlení exploze v Tungusce...

Zmizení Amelie Earhartové

Je to jedna z největších záhad, o které se mluví dodnes. V roce 1936 plánovala Amelia Earhart obletět s letadlem celý svět. Měla urazit celkem 46 670 kilometrů, ale 11 000 kilometrů od cíle během svého druhého pokusu prostě zmizela. Zmizela poté, co provedla svou poslední radiovou komunikaci, ve které bohužel nic moc neprozradila. O jejím zmizení se hodně spekulovalo a napsalo se pravděpodobně víc textu, než o celém jejím předchozím životě. Jedna ze zajímavých teorií je, že Amelia Earhart spolu se svým navigátorem, Fredem Noonanen, havarovala v Japonsku, byla zadržena, vyslýchána jako špion a nakonec popravena. Jsou ale i jiné teorie. Některé mluví o tom, že byla opravdovým špiónem prezidenta Roosevelta a docela normálně byla v důchodu v New Jersey. No, a někteří si myslí, že prostě schválně se svým letadlem naletěla přímo do vod Pacifiku. V roce 1940.

Nikdo vědecky neprokázal, že šlo o pozůstatky Amelia Earhart, ale projdeme si, co víme. Byly nalezeny jen kousek od místa, kde Amelia Earhart měla letět. Patřily bělošce. Spolu s nimi byl nalezen také otvírací nůž, taštička s kosmetikou a *kus předního skla z letadla*. Pořád nevěříte? Našlo se ještě něco. U těla byl kus navigačního systému, který Earhart používala.

Anastázie

Anastázie Nikolajevna byla nejmladší dcerou cara Mikuláše II. a dědičkou ruské monarchie. Jenže v noci z 16. na 17. července roku 1918 byla celá její rodina vyvražděna. Podařilo se jí uniknout? Léta se věřilo, že ano a vznikla o tom spousta knížek a filmů. Dokonce i animák, protože animované filmy pro děti o tom, jak princezně bolševici vyvraždí celou rodinu, jsou skvělým námětem. Pořádné spekulace o tom, že možná nejmladší princezna z rodiny přežila masakr, se začaly objevovat ve 20. letech 20. století, když jistá Anna Andersonová začala tvrdit, že je ve skutečnosti Anastázií Nikolajevnou z rodiny Romanovců. Tvrdila, že žila v exilu a vyprávěla i detaily o rodině, které nemohl nikdo znát - ovšem nemohl je ani nikdo potvrdit. Za svým tvrzením si stála až do své smrti v roce 1984. Pak se ale ukázalo, že neuměla ani Rusky, nebyla z Ruska a šlo ve skutečnosti o polskou dělnici s psychickými problémy. Nebyla ale sama, kdo tvrdil, že je tou slavnou Anastázií. Objevilo se snad deset žen a možná i nějakí muži, kteří tvrdili, že jsou posledními potomky carské rodiny. Pouze jedna věc potvrdila, kdo je opravdovou Anastázií. Její mrtvola, která byla nalezena společně s ostatní rodinou Romanovců v roce 2008. Jediným důvodem, proč spekulace o Anastázii trvaly tak dlouho byl, že prostě trvalo dlouho najít její tělo. Během 20. století se dostat do společného hrobu Romanovců nemohlo, protože to zakázali bolševici. Až v roce 1991 se mohlo začít. V tomto roce sice našli několik těl, ale pár jich stále chybělo. Včetně Anastázie. Pak je, po téměř deseti letech, konečně objevili. V hloubce neuvěřitelných 61 metru. Pak už stačilo použít jenom DNA, aby se potvrdilo, že mezi nalezenými těly je také Anastázie.

Redakce

10 zajímavostí ze světa zvířat

Svět kolem nás je plný zázraků a zajímavostí. Podívej se na 10 zvláštností ze světa zvířat. Budeš zírat!
Lví řev je slyšet až 8 km daleko.
Puma dokáže doskočit až do vzdálenosti 12 metrů.
Oko pštrosa je větší než jeho mozek.
Sobi mají rádi banány.
Delfini mají při spánku jedno oko otevřené.
Lvi mohou běžet až 56 km za hodinu.
Koala má stejné otisky prstů jako člověk.
Žirafy spí maximálně půl hodiny denně.
Komáry přitahuje modrá barva.
Klokani a krokodýli neumí chodit pozpátku.

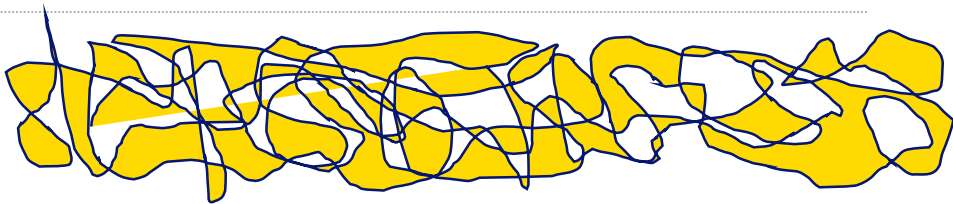

10 zajímavostí ze světa lidí

V průměru se každý rok 100 lidí udusí spolknutím jejich propisky nebo tužky.
Většinou se lidé bojí víc pavouků než smrti.
35% lidí, kteří se obracejí na seznamovací agentury, již nejsou svobodní.
Sloni jsou jediná zvířata zemi, která nemohou skákat.
Jen 1 člověk z každých 2 miliard se dožije 116 let nebo víc.
Ženy mrkají očima 2 krát častěji než muži.
Fyzicky je nemožné olíznout si vlastní loket.
Tvé oči jsou stejně velké jako při narození, ale tvůj nos a uši se nepřestávají zvětšovat.
Kdyby byla Barbie živá, její míry by byly: 39-23-33.
Američané snědí v průměru 18 akrů pizzy každý den.

6 zajímavostí ze společnosti a techniky

Průměrný člověk se zasměje 5 - 15x denně. Také se vám zdá, že je to nějak málo?
Za druhé světové války stavěli Němci falešné letiště ze dřeva jako cíle pro britské bombardéry. A čekali. A čekali. Jednoho dne na takové letiště skutečně Britové shodili bombu. Ta bomba byla dřevěná. Britský smysl pro humor byl vždy na úrovni.
Při porodu v Africe zemře každá 16. rodící..... žena. Evropanky jsou v klidu, porod nepřežije jedna z 1400.
V 19. století se využívaly miliony lidských mumii jako palivo do lokomotiv. Kde nebylo dřevo a uhlí, přišly vhod vyschlé mrtvoly, těch je pořád dost.
Lidé s nízkým sebevědomím kritizují druhé o 80 % častěji, aby se cítili chytřejší.
Elektrické křeslo vymyslel zubař.

Bludiště

SOUTĚŽ: Vyřeš hádanku

Jednou ráno zůstala malá holčička Marie uvězněná v místnosti, z níž vedly čtyři dveře. Za každými číhalo nějaké nebezpečí:

- 1. dveře – láva, která spálí vše, co jí přijde do cesty
- 2. dveře – klaun zabiják, který uškrtí každého, koho potká
- 3. dveře – třesutý mráz, v němž každý člověk okamžitě umrzne
- 4. dveře – policista, který okamžitě bez rozdílu zastřelí každého muže nebo ženu

Které dveře by si měla Marie vybrat, aby se dostala z místnosti ven?

Pan Horký byl nalezen mrtev v hotelovém pokoji, který neměl žádná okna, dveře byly zamčené. Klíč od pokoje měli jen čtyři lidé z personálu.

Pokojská Sofie: „Přišla jsem pana Horkého vzbudit. Když jsem viděla, že je mrtev, začala jsem křičet.”

Číšník Jan: „Když jsem uslyšel křik, přiběhl jsem do pokoje, rozsvítil a uviděl pana Horkého s nožem zabodnutým v krku.”

Recepční Sára: „Přiběhla jsem do pokoje spolu s Janem. Když rozsvítil, celý pokoj byl od krve.”

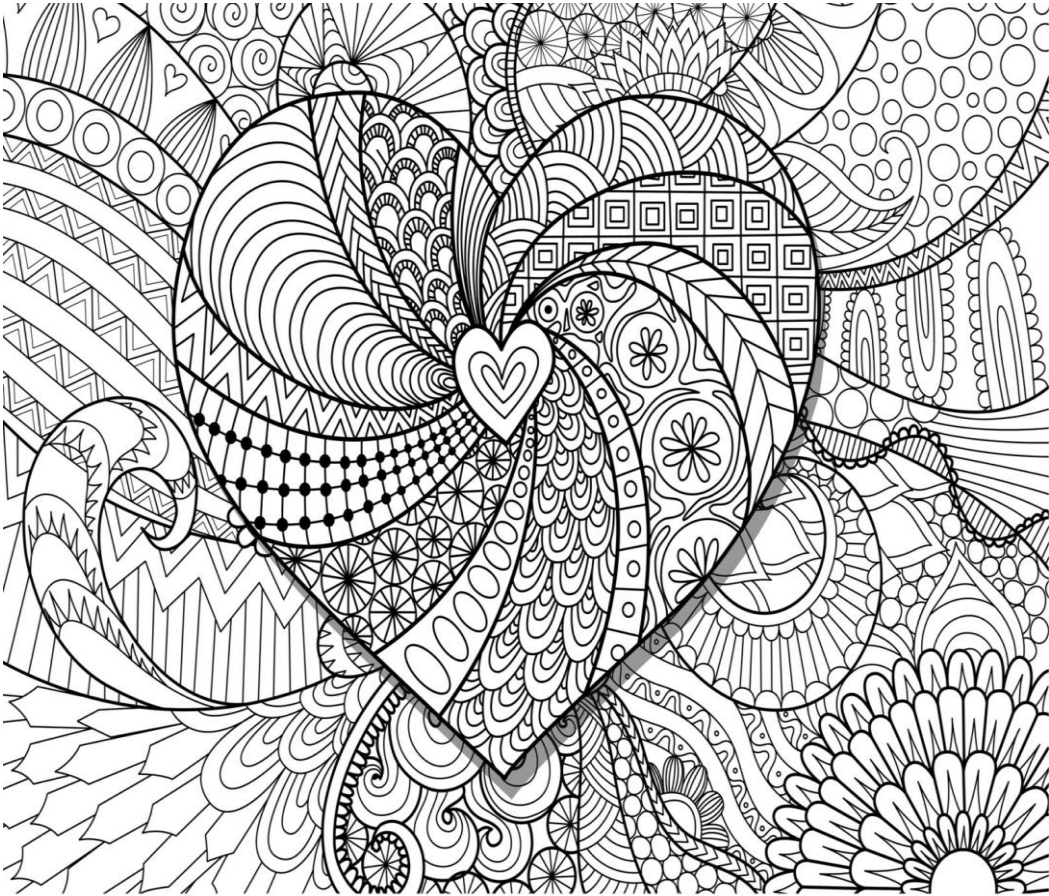
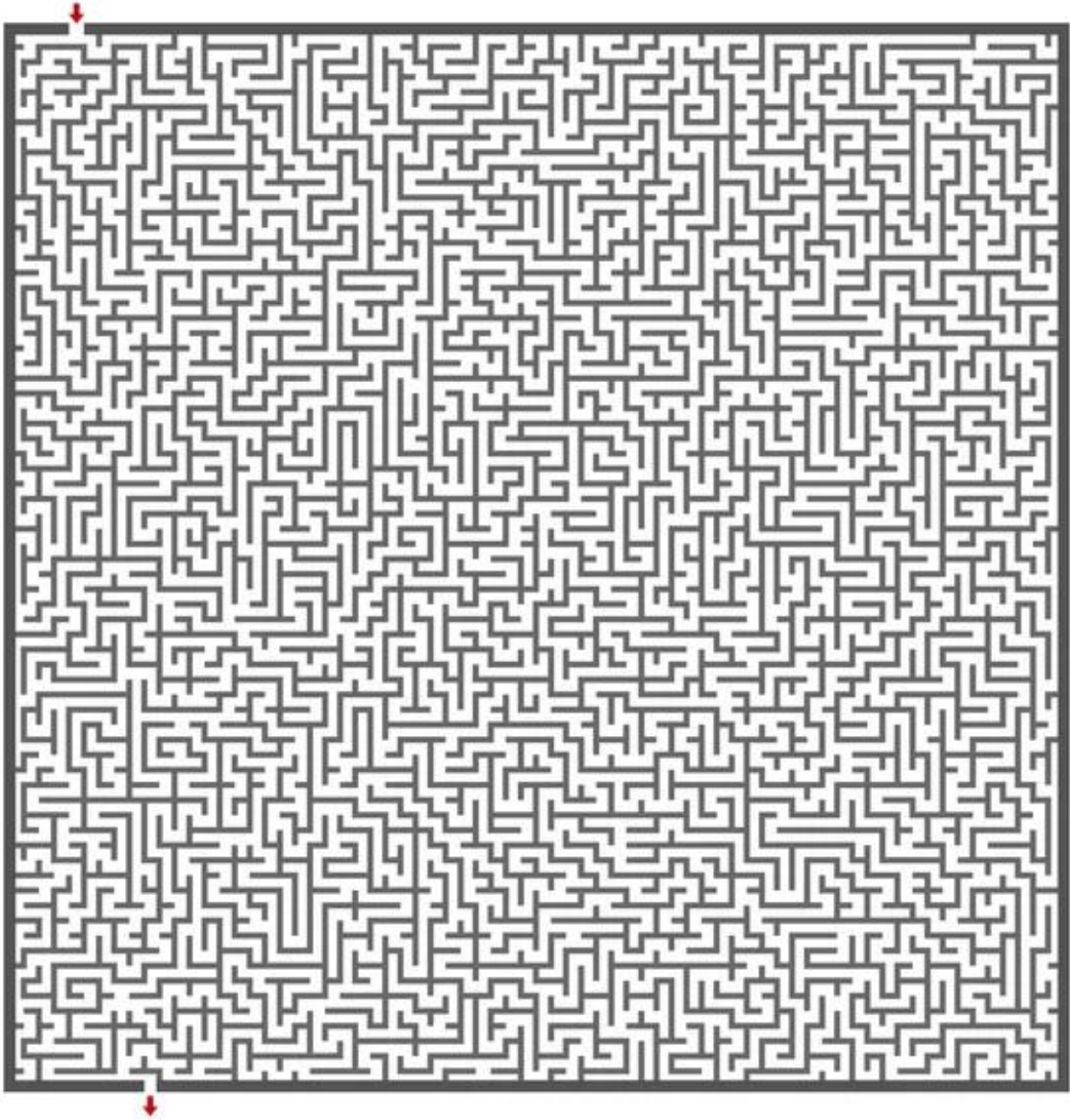
Kuchař Jakub: „Připravoval jsem snídani a nic jsem neviděl ani neslyšel.”

Uhodnete, kdo z těchto čtyř lidí pana Horkého zavraždil?

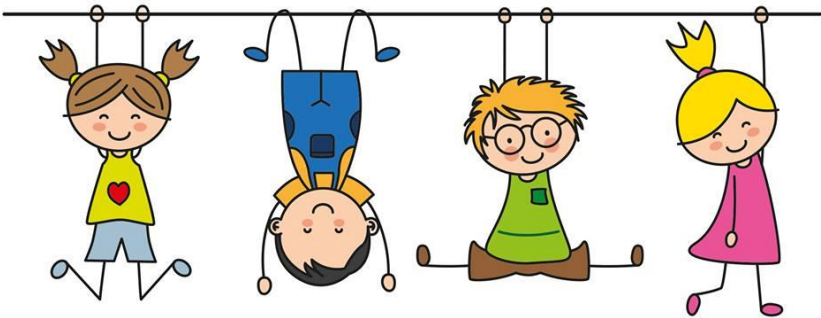
Muže našli zastřeleného v jeho autě. Na jeho oblečení nebyly žádné stopy střelného prachu, což značí, že vrah nebyl v okamžiku střelby uvnitř auta. Ani na kapotě auty nebyly nalezeny žádné stopy po střelbě. A všechna okna i dveře auta byly zavřené.

Jak mohl vrah muže zabít?

SPRÁVNÉ ODPOVĚDI
PŘEDEJ P. UČ. PRŮŠOVÉ

Omalovánky

Už jen 4 týdny a kousek a BUDOU PRÁZDNINY.